

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
หลักสูตรการย้อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ
จำนวน ๒๕ ชั่วโมง
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอศีขรภูมิ

ความเป็นมา

อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ เป็นอำเภอที่มีวัฒนธรรมการทอผ้ามาช้านาน และได้สืบทอดเป็นมรดกทางวัฒนธรรมจนเป็นเอกลักษณ์ของตนเองที่โดดเด่น ยิ่งหากได้ศึกษาอย่างลึกซึ้งแล้วจะค้นพบเหตุผลหลายประการที่สนับสนุนในเรื่องการทอผ้าไหมที่เป็นเอกลักษณ์ของสุรินทร์ ในด้านต่าง ๆ เช่น วัฒนธรรมประเพณี การทอเส้นไหม ลวดลายผ้าไหม และกรรมวิธีการทอ ตลอดจนการใช้ผ้าไหมในโอกาสต่าง ๆ และยังเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่ตลอดไป

ในการเพิ่มเสน่ห์ และราคาของผ้าไหม อีกอย่างหนึ่งคือการทอผ้าไหมที่ย้อมด้วยสีธรรมชาติ การย้อมสีธรรมชาติ โดยส่วนใหญ่ได้มาจากส่วนต่าง ๆ ของพืช เช่น เปลือกไม้ ใบไม้ ผล ลำต้น แก่น ต้นไม้และรากไม้ ซึ่งจะมีกรรมวิธีในการเตรียมน้ำย้อมสีและวิธีการย้อมสีที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับชนิดของพืชและส่วนที่นำมาใช้ในการย้อมสี

หลักการของหลักสูตร

๑. เพื่อให้ผู้เรียนการฝึกอบรมพัฒนาอาชีพ สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและพัฒนาตนเองได้
๒. เพื่อให้ผู้เรียนการอบรมมีรายได้เพิ่มขึ้น

จุดมุ่งหมาย

๑. ผู้เรียนการฝึกอบรมพัฒนาอาชีพ สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและพัฒนาตนเองได้
๒. ผู้เรียนการอบรมมีรายได้เพิ่มขึ้น

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้พลาดโอกาส และผู้ขาดโอกาส จำนวน ๑๑ คน

ณ บ้านอาราง หมู่ที่ ๗ ตำบลนาทุ่ง อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์

ระยะเวลาเรียน

รวมหลักสูตร	๒๕	ชั่วโมง	แบ่งเป็น
ภาคทฤษฎี	จำนวน	๕	ชั่วโมง
ภาคปฏิบัติ	จำนวน	๒๐	ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

๑. ทักษะการย้อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ

- ๑.๑ การย้อมสีไหม

จำนวน ๒๕ ชั่วโมง

- วัสดุอุปกรณ์

- วิธีการ/ขั้นตอนการย้อมสีไหมด้วยสีธรรมชาติ

- ข้อควรระวังในการย้อมสีไหมด้วยสีธรรมชาติ

การจัดกระบวนการเรียนรู้

๑. ศึกษาจากเอกสารและภูมิปัญญา
๒. ฟังวิทยากรบรรยายให้ความรู้
๓. การศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้
๔. แลกเปลี่ยนเรียนรู้
๕. ทำใบความรู้และใบงาน
๖. ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง
๗. ฝึกปฏิบัติจริงและทดสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนดให้

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรการย้อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
จุดมุ่งหมายและความสำคัญของการย้อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ	๑. ความสำคัญของการประกอบอาชีพการย้อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ ๒. บอกความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการย้อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ ๒.๑ การลงทุน ๒.๒ กระบวนการผลิต ๒.๓ การบรรจุหีบห่อ ๒.๔ การตลาด ๓. การตัดสินใจในการเลือกอาชีพ	๑. ความสำคัญของการประกอบอาชีพการย้อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ ๒. บอกความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการย้อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ ๒.๑ การลงทุน ๒.๒ กระบวนการผลิต ๒.๓ การบรรจุหีบห่อ ๒.๔ การตลาด	จัดการเรียนรู้โดยใช้ ใบความรู้ และการบรรยาย อธิบายโดย วิทยากร	๑	-
ความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับการย้อมเส้นไหม ด้วยสีธรรมชาติ	๑. แหล่งเรียนรู้การประกอบอาชีพ การย้อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ ๒. กลุ่ม / บุคคลที่ประสบความสำเร็จในอาชีพการย้อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ ๓. ทิศทางการประกอบ อาชีพ ธุรกิจชุมชน	๑. แหล่งเรียนรู้การประกอบอาชีพ การย้อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ ๒. กลุ่ม / บุคคลที่ประสบความสำเร็จในอาชีพการย้อมเส้นไหมด้วยสีธรรมชาติ ๓. ทิศทางการประกอบ อาชีพ ธุรกิจชุมชน	จัดการเรียนรู้โดย -การบรรยาย - ศึกษาเอกสาร - ศึกษาจากคลิปวิดีโอ -ศึกษาจากตัวอย่าง จริง	๑	-

<p>การเตรียม วัสดุดิบและเส้นไหม</p>	<p>๑. การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้</p> <p>๒. การทำความสะอาดเส้นไหมโดยการต้มเส้นไหมในน้ำเปล่า เพื่อละลายขี้ผึ้งที่ติดมากับเส้นไหม</p> <p>๓. งบประมาณในการซื้อ วัสดุ อุปกรณ์</p> <p>๔. สถานที่จำหน่ายวัสดุ อุปกรณ์</p>	<p>การเตรียมวัสดุดิบและเส้นไหม</p> <p>๑. การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้</p> <p>๒. การทำความสะอาด เส้นไหมโดยการต้มเส้นไหม ในน้ำเปล่า เพื่อละลายขี้ผึ้ง ที่ติดมากับเส้นไหม</p> <p>๓. งบประมาณในการซื้อ วัสดุ อุปกรณ์</p> <p>๔. สถานที่จำหน่ายวัสดุ อุปกรณ์</p>	<p>จัดการเรียนรู้โดย - การบรรยาย - ศึกษาเอกสาร - ศึกษาจากคลิป วีดีโอ -ศึกษาจากตัวอย่าง จริง - สาธิตโดยวิทยากร และฝึกปฏิบัติ</p>	<p>๑</p>	<p>-</p>
<p>การเตรียม วัสดุดิบและเส้นไหม</p>	<p>๑. การเตรียมเส้นไหมก่อนนำไปย้อม</p> <p>๑.๑ การซัก</p> <p>๑.๒ การผึ่งให้แห้ง</p> <p>๒. การเลือกใช้อุปกรณ์</p> <p>๒.๑ การเลือกขนาดให้เหมาะสมกับปริมาณเส้นไหม มีขนาดใหญ่พอที่จะรับน้ำหนักเส้นไหมที่เปียกใน หม้อย้อมได้</p> <p>๒.๒ อุปกรณ์ที่ใช้ในการ ต้ม</p>	<p>๑. การเตรียมเส้นไหมก่อน นำไปย้อม</p> <p>๑.๑ การซัก</p> <p>๑.๒ การผึ่งให้แห้ง</p> <p>๒. การเลือกใช้อุปกรณ์</p> <p>๒.๑ การเลือกขนาดให้ เหมาะสมกับ ปริมาณเส้นไหม มีขนาดใหญ่พอที่จะ รับ น้ำหนักเส้นไหมที่เปียก ในหม้อย้อมได้</p> <p>๒.๒ อุปกรณ์ที่ใช้ในการ ต้ม</p>	<p>จัดการเรียนรู้โดย -การบรรยาย - ศึกษาเอกสาร - ศึกษาจากคลิป วีดีโอ -ศึกษาจากตัวอย่าง จริง - สาธิตโดยวิทยากร และฝึกปฏิบัติ</p>	<p>๑</p>	<p>๒</p>

<p>การเลือกวิธีนำ พืชมาย้อมสีที่ได้ จากส่วนต่างๆ ของพืช</p>	<p>๑. กลุ่มพืชให้สีม่วงจากดอก อินชันทัน ๒. สีม่วงอ่อนจากเปลือก มังคุด ๓. สีชมพู จากฝาง , ต้น มะพร้าว ๔. สีเขียวจากใบมะม่วง , สมอ , ใบขี้เหล็ก, ใบหูกวาง ๕. สีเขียวจากใบขี้เหล็กบ้าน ๖. สีเหลืองจากขมิ้นเครือ ๗. สีเหลืองจากแก่นเข ๘. สีน้ำตาลแดง จากเปลือก ต้นอะรง</p>	<p>การเลือกวิธีนำพืชมาย้อมสีที่ ได้จากส่วน ต่างๆ ของพืช ๑. กลุ่มพืชให้สีม่วงจากดอก อินชันทัน ๒. สีม่วงอ่อนจากเปลือก มังคุด ๓. สีชมพู จากฝาง , ต้น มะพร้าว ๔. สีเขียวจากใบมะม่วง , สมอ , ใบ ขี้เหล็ก ,ใบหูกวาง ๕. สีเขียวจากใบขี้เหล็กบ้าน ๖. สีเหลืองจากขมิ้นเครือ ๗. สีเหลืองจากแก่น ๘. สีน้ำตาลแดง จากเปลือก ต้นอะรง</p>	<p>จัดการเรียนรู้โดย -การบรรยาย - ศึกษาจากคลิป วีดีโอ -สาธิตโดย วิทยากร และฝึกปฏิบัติ</p>	<p>๑</p>	<p>๘</p>
<p>เทคนิคการย้อม สีธรรมชาติ จากส่วนของ พืช</p>	<p>๑. เทคนิคการย้อมสี ธรรมชาติ จากส่วนของพืช - เทคนิคการ ย้อมสีที่มีความ คงทนต่อแสง และการซัก ๒. กรรมวิธีการย้อมเส้นไหม ด้วยสีธรรมชาติ ๒.๑ การใช้เวลาย้อม ๒.๒ เทคนิคการย้อมสี ธรรมชาติจากส่วนของพืช ๒.๓ การเก็บรักษา</p>	<p>๑. เทคนิคการย้อมสี ธรรมชาติจากส่วน ของพืช - เทคนิคการย้อมสีที่มี ความ คงทนต่อแสงและ การซัก ๒. กรรมวิธีการย้อมเส้น ไหมด้วยสี ธรรมชาติ ๒.๑ การใช้เวลาย้อม ๒.๒ เทคนิคการย้อมสี ธรรมชาติจากส่วน ของพืช ๒.๓ การเก็บรักษา</p>	<p>จัดการเรียนรู้โดย -การบรรยาย - ศึกษาจากคลิป วีดีโอ -สาธิตโดยวิทยากร และฝึกปฏิบัติ</p>	<p>๑</p>	<p>๙</p>

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ถึงวิธีการฟอก ย้อม เส้นไหม
๒. ผู้เรียนมีความรู้ สามารถปฏิบัติการฟอก ย้อม เส้นไหม
๓. ผู้เรียนมีความรู้ เข้าใจหลักการวิธีการวางแผนจัดจำหน่ายผลผลิต
๔. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ ในการประกอบอาชีพได้

ผู้สอน / สถานที่เรียน

วิทยาการโดย.....

